

Styrdokument

DELEGATIONSORDNING

MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN

Våra styrdokument

[Normerande]

Policy - Vår hållning, övergripande
Riktlinjer - Rekommenderade sätt att agera
Regler - Absoluta gränser och ska-krav

[Aktiverande]

Strategi - Avgörande vägval och strategiområden från fullmäktigeberedningar
Program - Avgörande vägval och programområden från andra än fullmäktigeberedningar
Plan - Uppdrag, tidsram och ansvar

Innehåll

1	Bakgrund	4
2	Syfte	4
3	Inledning	4
4	Allmänt	6
5	Bygg	10
6	Miljö.....	18
7	Livsmedel, ekologisk produktion, material i kontakt med livsmedel (FCM) samt foder och animaliska biprodukter.	33
8	Tobak.....	39
9	Tillsyn över handel med vissa receptbelagda läkemedel.....	42
10	Serveringstillstånd och folköl.....	42
11	Övriga ärendetyper.....	44
12	Förkortningar	47

1 Bakgrund

Delegering enligt kommunallagen innebär att beslutanderätten i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden överförs till någon annan. I grunden är det kommunfullmäktige som har rätt att fatta beslut på kommunens vägnar. Undantag från den regeln är då det av lag eller annan författning framgår att en nämnd ska fatta beslut. Enligt 5 kap. 2 § kommunallagen (2017:725) får dock kommunfullmäktige, med vissa undantag, besluta att uppdra åt en nämnd att besluta i kommunfullmäktiges ställe. Även kommunstyrelsen har enligt kommunallagen rätt att i sin tur överföra beslutanderätten till någon annan. Delegering av ärenden inom en nämnd regleras i 6 kap. 37-40 §§, 7 kap 5-7 §§ och 9 kap 30-31 §§ kommunallagen.

Miljö- och byggnämndens verksamhetsområde framgår av nämndens reglemente.

2 Syfte

Syftet med delegering av nämndens beslutanderätt är att avlasta nämnden med ärenden som inte är av principiell natur för att möjliggöra en effektivare kommunal förvaltning med snabbare beslutsvägar och kortare handläggningstider.

3 Inledning

Delegation krävs enligt kommunallagen för att tjänstemän ska få fatta beslut, till skillnad mot att utföra vad som betecknas som ren verkställighet. Beslut kännetecknas oftast av att det är avgöranden som kan överklagas, d.v.s. främst sådana beslut som rör myndighetsutövning mot enskild. Det är i 6 kap. 37 § och 7 kap. 5 § kommunallagen som delegationsrätten slås fast. Möjligheten att delegera begränsas dock av 6 kap. 38 § och 7 kap. 5 §. Enligt 6 kap. 38 § och 7 kap. 5 § får följande slag av ärenden inte delegeras:

- ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
- framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
- ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
- ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till nämnden, eller
- ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras.

Om delegaten finner att någon av dessa förutsättningar föreligger ska ärendet hänskjutas till nämnden för avgörande, även om ärendetypen är delegerad. Större ärenden i kommunens egen verksamhet bedöms vara av större vikt och ska beslutas av nämnden och inte på delegation.

Mindre ändringar av beslut som tagits i miljö- och byggnämnden får tas på delegation efter avstämning med chef.

Ärenden som rör anställda på miljö och samhällsbyggnad samt förtroendevalda i miljö- och byggnämnden, kommunstyrelsen, kommunchefen och ledningsgruppen i Ulricehamn samt dessa gruppers nära anhöriga, ska beslutas av nämnden. Detta gäller endast huvudbeslut i ett PBL-ärende och inte följdbeslut såsom startbesked, slutbesked, interimistiskt slutbesked i ett lovärende, inte heller slutbesked, interimistiskt slutbesked i ett anmälningsskyldigt ärende. Även vid ändring av huvudbeslut får ärendet tas på delegation under förutsättning att det inte medför ändring som är av större vikt eller av större betydelse.

Nämnden kan när som helst återkalla eller ändra ett givet delegationsuppdrag (6 kap. 38 § och 7 kap. 5 § KL). Beslut som fattas med stöd av delegering från nämnden ska alltid anmälas på nämndens nästa sammanträde 6 kap. 40 § 1 st.

Rättighet hos delegaten

Delegaten har möjlighet att avstå från att fatta beslut med stöd av given delegering i ett visst ärende, t.ex. om ärendets karaktär eller andra omständigheter motiverar det.

Delegerad beslutanderätt

Delegerad beslutanderätt till ordförande får vid dennes frånvaro utövas av vice ordförande. Delegerad beslutanderätt till chef får vid frånvaro för denne, utövas av tillförordnad enhetschef/ställföreträdande enhetschef. Enhetschef har rätt att inom sitt ansvarsområde fatta beslut i alla ärenden som är delegerad till underställd tjänsteman.

Av bilaga 1 framgår vilka namngivna delegater som har rätt att fatta beslut i enlighet med delegationsordningen.

Anmälan av delegeringsbeslut

Enligt 6 kap. 40 § 1 st. samt 7 kap. 8 § kommunallagen ska beslut som har fattats med stöd av delegering anmälas till nämnden.

Anmälan ska göras till nämndens närmaste sammanträde. Anmälningen sker i enlighet med förvaltningens rutiner.

Övrigt

Om ändringar i lagstiftning sker som inte påverkar innehållet utan t.ex. endast förändrar paragrafnummer och mindre ändringar i text, anses delegationsordningen även då vara gällande. Delegationsordningen anses även vara gällande i det fall titulaturen förändras generellt i kommunen för tjänstemän.

4 Allmänt

Författning	Ärende	Delegat	Anmärkning
Kommunallagen (2017:725)			
6 kap. 15 § KL	Besluta att utse ombud att företräda nämnden vid förhandling eller förrättning i mål och ärenden vid länsstyrelse, mark- och miljödomstol, mark- och miljööverdomstol och andra myndigheter.	Ordförande	
6 kap. 39 § KL 12 kap. 5 § PBL och 6 kap. 40 § 2 st KL	Besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Delegationen avser alla nämndens verksamheter.	Ordförande	
Förvaltningslagen (2017:900)			
8 § FL	Att svara på remisser från andra myndigheter	Enhetschef	
8 § FL	Att svara på remisser från andra myndigheter med avseende på förvaring och hantering av brandfarlig vara	Miljöinspektör	
8 § FL	Att svara på interna remisser inom nämndens ansvarsområde	Miljöinspektör / Hälsoskyddsinspektör/ Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Livsmedelsinspektör/ Administratör med tillsynsansvar/ Alkoholhandläggare/ Bygglovsstrateg	
12 § FL	Beslut om att avslå begäran om avgörande vid försenad handläggning	Enhetschef	

14 § FL första stycket	Beslut att begära att den som anlitar ombud ska medverka personligen vid handläggningen av ett ärende	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg/ Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör/ Alkoholhandläggare/ Administratör med tillsynsansvar/ Livsmedelsinspektör	
14 § FL andra stycket	Beslut att ett ombud eller biträde som är olämpligt för sitt uppdrag inte längre får medverka i ärendet	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg/ Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör/ Alkoholhandläggare/ Administratör med tillsynsansvar/ Livsmedelsinspektör	
15 § FL första stycket	Beslut att begära att ett ombud styrker sin behörighet genom en skriftlig eller muntlig fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket FL	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg/ Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör/ Alkoholhandläggare/ Administratör med tillsynsansvar/ Livsmedelsinspektör	
15 § FL andra stycket	Beslut att förelägga part eller ombud att styrka ombudets behörighet genom en fullmakt med det innehåll som framgår av 15 § första stycket FL	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg/ Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör/ Alkoholhandläggare/ Administratör med tillsynsansvar/ Livsmedelsinspektör	
	Beslut att avskriva ett ärende från vidare handläggning om en ansökan/framställning har	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg/ Miljöinspektör/	

	återkallats eller frågan förfallit av annan anledning	Hälsoskyddsinspektör/ Alkoholhandläggare/ Administratör med tillsynsansvar/ Livsmedelsinspektör	
20 § andra stycket FL	Beslut att förelägga den enskilde att avhjälpa en brist i en framställning, om bristen medför att framställningen inte kan läggas till grund för prövning i sak	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg/ Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör/ Administratör med tillsynsansvar/ Alkoholhandläggare/ Livsmedelsinspektör	
20 § andra stycket FL	Beslut att avvisa en framställning som är så ofullständig eller oklar att den inte kan tas upp till prövning	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg/ Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör/ Administratör med tillsynsansvar/ Alkoholhandläggare/ Livsmedelsinspektör	
45 § FL	Göra en rättidsprövning samt besluta att avvisa en överklagandeskrivelse som inkommit för sent.	Administratör	
	Besluta att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av beslut som fattats med stöd av delegation.	Enhetschef	
	Besluta att överklaga beslut och domar som innefattar ändring av beslut som fattats med stöd av delegation	Enhetschef	
36-39 §§ FL	Besluta om rättelse/omprövning av beslut som delegaten fattat	Enhetschef	

Lag (1985:206) om viten 6 §	Ansöka hos förvaltningsrätt och mark- och miljödomstol om utdömande av vite	Enhetschef	
Offentlighets- och sekretesslag, Tryckfrihetsförordning 6 kap. 3 § OSL; 2 kap.14-15 §§ TFF	Besluta att inte lämna ut en allmän handling.	Enhetschef	
Delgivningslagen, delgivningsförordningen 47-50 §§ DL,19-20 §§ DF	Besluta att delgivning i ett ärende ska ske genom kungörelsedelgivning.	Enhetschef	

5 Bygg

Ärenden enligt PBL samt anslutande författningar och föreskrifter			
Beslut under handläggningen och vid överklagande av beslut			
Lagrum	Ärende/ärendegrupp	Delegat(er)	Anmärkning
9 kap. 22 § första stycket PBL 9 kap. 46 § PBL	Föreläggande om att avhjälpa brist i ansökan om lov, förhandsbesked eller anmälan	Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Byggnadsinspektör/ Bygglovsstrateg	
6 kap. 9 § PBF	Begära att en ansökan om lov, förhandsbesked eller anmälan och andra sådana handlingar som avses i 9 kap. 21 § PBL ska vara utförda så att de är lämpliga för arkivering	Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Byggnadsinspektör/ Bygglovsstrateg	
9 kap. 22 § andra stycket och 46 §§ PBL	Avvisning av ansökan eller anmälan när föreläggande om komplettering inte följts	Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Byggnadsinspektör/ Bygglovsstrateg	
9 kap. 27 och 45 §§ första stycket PBL	Beslut om förlängning av handläggningstiden i ärende om lov, förhandsbesked och anmälan	Enhetschef	
13 kap. 16 § första och andra styckena PBL	Beslut om att avvisa för sent inkommet överklagande	Enhetschef	

Bygglov, rivningslov och marklov m.m.			
9 kap. 14 § PBL	Beslut för åtgärd som inte kräver lov	Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
9 kap. 19 § PBL	Beslut om villkorsbesked	Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
9 kap. 28 § PBL	Beslut om anståndsförklaring	Enhetschef	
9 kap. 33 § PBL	Beslut om tidsbegränsat bygglov och förlängning	Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	

9 kap. 42 a § andra stycket PBL	Beslut om att ett beslut om bygglov, rivningslov eller marklov får verkställas tidigare än fyra veckor efter att beslutet kungjorts enligt 9 kap. 41 a § PBL om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det	Enhetschef	
Bygg-, mark- och rivningslov, samt förhandsbesked, för åtgärder inom detaljplanelagt område			
9 kap. 17, 30, 31b-d, 32, 32 a §§ PBL	Beslut om bygglov samt positivt förhandsbesked	Bygglövsingenjör/ Bygglovhandläggare/ Bygglövsstrateg	
9 kap. 34 § PBL	Beslut om rivningslov	Bygglövsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglövsstrateg	
9 kap. 35 § PBL	Beslut om marklov	Bygglövsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglövsstrateg	

Bygglov för åtgärder utom detaljplanelagt område			
9 kap. 31 och 31 §§ p. a, b och d PBL	Beslut om bygglov efter beviljat förhandsbesked och övriga beslut som inte kräver lokaliseringsprövning.	Bygglövsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglövsstrateg	T ex transformatorstationer och kompletteringar på ianspråktaga områden
Genomförandet av mark-, bygg- och rivningsåtgärder			
10 kap. 22 § första stycket 2 PBL	Beslut om föreläggande för byggherren att ge in de ytterligare handlingar som behövs för startbesked	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglövsstrateg	
10 kap. 23 § PBL	Beslut om startbesked	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglövsstrateg	
10 kap. 18 § andra stycket PBL	Beslut om att det inte behövs någon kontrollplan för rivningsåtgärder	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglövsstrateg	
3 kap. 21 § PBF	Bestämma – i kontrollplan eller genom särskilt beslut – att krav på omfattande ändringar av andra delar än den direkt berörda av en byggnad inte behöver utföras förrän vid en viss senare tidpunkt	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglövsstrateg	
BBR 1:21 Boverkets byggregler, BFS 2011:6, med	Beslut att medge mindre avvikelser från föreskrifterna i Boverkets byggregler	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglövsstrateg	

ändringar till och med BFS 2019:2			
10 kap. 4 § PBL	Beslut om att ett byggnadsverk får tas i bruk utan att slutbesked lämnats	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovsstrateg	
10 kap. 13 § PBL	Besluta att utse ny kontrollansvarig	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
Avdelning A, 3 § Boverkets konstruktionsregler EKS 11 (BFS 2011:10) med ändringar till och med BFS 2019:1	Beslut att medge mindre avvikelser från föreskrifterna	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovsstrateg	Finns inte enbart ”mindre avvikelser” i SKR:s mall.
10 kap. 26§ PBL	Besluta i ärenden om godkännande av extern utförare av utstakning i enlighet med lantmäteriets uppställda kriterier.	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
10 kap. 29 § PBL	Beslut om kompletterande villkor	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
10 kap. 34, 36 §§ PBL	Beslut om slutbesked samt interimistiskt slutbesked	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
Ärenden avseende hissar och andra motordrivna anordningar samt funktionskontroll av ventilationssystem			
3 kap. 16 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2011:12) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar	Beslut om längre besiktningsintervall	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovsstrateg	
3 kap. 17 §§ Boverkets föreskrifter och allmänna råd (BFS 2011:12, med ändringar t.o.m. BFS 2018:2 - H 18, omtryck BFS 2018:2) om hissar och vissa andra motordrivna anordningar	Beslut om anstånd med kontroll	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovsstrateg	

4 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem och certifieringar av sakkunniga funktionskontrollanter, BFS 2011:16 (BFS 2011:16) med ändringar t.o.m. BFS 2017:10, OVK 3, omtryck BFS 2017:10	Beslut om senareläggning av besiktningstidpunkt för funktionskontroll av ventilationssystem	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovsstrateg	
Tillsyn, tillträde, ingripanden och påföljder			
11 kap. 9 § PBL	Besluta att begära biträde av Polismyndigheten för tillträde enligt 11 kap. 8 § PBL	Enhetschef	Kan medföra ersättnings-skyldighet enligt 14 kap. 2 § PBL
11 kap. 9 § PBL	Besluta att i brådskande fall begära biträde av Polismyndigheten för tillträde enligt 11 kap. 8 § PBL	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	Kan medföra ersättnings-skyldighet enligt 14 kap. 2 § PBL
8 kap. 15 § tredje stycket PBL	Beslut att det ska planteras på tomten och att befintlig växtlighet på tomten ska bevaras, om det behövs för att uppfylla kraven i 8 kap. 15 § första stycket PBL	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
11 kap. 5, 7 § PBL	Beslut om ingripandebesked Beslut om att inte ingripa	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
11 kap. 17 § PBL	Besluta om lovföreläggande, dock utan vite	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
11 kap. 18 § PBL	Besluta om föreläggande om underhållsutredning, dock utan vite	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
11 kap. 19 § PBL 8 kap. 6 § PBF	Beslut om åtgärdsföreläggande, dock utan vite	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
11 kap. 20 § PBL 11 kap. 32 a § PBL	Beslut om rättelseföreläggande, även föreläggande som förenas med förbud mot att åter utföra bygglovspliktig åtgärd, dock utan vite	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	
11 kap. 21 § PBL	Beslut om rivningsföreläggande, dock utan vite	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/	

		Bygglövsmyndighet/ Bygglövsstrateg	
11 kap. 22 § PBL 11 kap. 23 § PBL	Beslut om föreläggande för ökad trafiksäkerhet, dock utan vite	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglövsmyndighet/ Bygglövsstrateg	Kan medföra ersättnings-skyldighet enligt 14 kap. 3 § PBL
11 kap. 24 § PBL	Beslut om föreläggande om anordnande av stängsel kring industrianläggning som inte längre används, dock utan vite	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglövsmyndighet/ Bygglövsstrateg	
11 kap. 30 § PBL 11 kap. 31 § PBL 11 kap. 32 § PBL	Beslut, utan vite, om förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd.	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglövsmyndighet/ Bygglövsstrateg	
11 kap. 37 § PBL	Beslut, förenat med vite, om förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd. Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 30 000 kr per överträdelse eller om 10 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlöds.	Enhetschef	
11 kap. 33 § PBL	Beslut om förbud mot användning av hela eller delar av ett byggnadsverk.	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglövsmyndighet/ Bygglövsstrateg	
11 kap. 34 § PBL	Beslut om byte av funktionskontrollant	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglövsstrateg	
11 kap. 35 § PBL	Beslut om att entlediga och utse ny kontrollansvarig	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör Bygglövsmyndighet/ Bygglövsstrateg	
11 kap. 37 § tredje stycket PBL	Beslut om ansökan om utdömande av vite	Enhetschef	
11 kap. 39 § PBL	Besluta om ansökan om handräckning för tillträde eller för genomförande av en åtgärd som avses med ett föreläggande som meddelats med stöd av 11 kap. 19–25 §§ PBL	Enhetschef	
9 kap. 4 § första stycket PBF	Beslut om begäran om indrivning av byggsanktionsavgift	Enhetschef	Bestämmelser om indrivning finns i 3–9 §§ indrivningsförfordningen (1993:1229)
8 kap. 6 § PBF	Beslut om föreläggande för den som äger eller annars ansvarar för hiss eller annan motordriven anordning i byggnadsverk att se till att	Byggnadsinspektör/ Bygglövsingenjör/ Bygglövsmyndighet/ Bygglövsstrateg	

	anordningen kontrolleras (särskild besiktning)		
Avgifter i ärenden enligt PBL samt anslutande författningar och föreskrifter			
12 kap. 8 § PBL 12 kap. 9 § PBL 12 kap. 11 § PBL	Uttag av avgift i enlighet med kommunens taxa för ärenden enligt PBL, även uttag av avgift i förskott	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare/ Bygglovsstrateg	

Boverkets föreskrifter 2011:10, om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder)		
BFS 2011:10, EKS 10, 3 §	Beslut att medge mindre avvikelse från föreskrifterna om det finns särskilda skäl och byggnadsprojektet ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande och det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt.	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovsstrateg
Fastighetsbildningslagen (1970:988), FBL		
FBL 4 kap. 25 §	Företräda byggnadsnämnden vid samråd med lantmäteri-myndigheten med rätt att anföra att frågan om förhandsbesked eller bygglov bör avgöras innan fastighetsbildning sker.	Ärenden rörande strandskydd, Miljöinspektör Övriga ärenden, Enhetschef
FBL 5 kap. 3 § tredje stycket	Besluta att påkalla fastighetsreglering som behövs för att mark och vatten ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt.	Enhetschef
FBL 14 kap. 1 a § första stycket 4-7	Besluta att ansöka om fastighetsbestämning.	Enhetschef
FBL 15 kap. 11 §	Godkännande av förrättning, förrättningsbeslut eller gränsutmärkning.	Enhetschef

Anläggningslagen (1973:1149), AL		
AL 18 § första stycket punkt 3	Besluta att begära förrättning	Enhetschef
AL 21 §	Företräda byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten med rätt att anföra att frågan om förhandsbesked eller bygglov bör avgöras innan gemensamhetsanläggning inrättas.	Enhetschef
AL 30 §	Godkännande av beslut eller åtgärd.	Enhetschef
Ledningsrättslagen (1973:1144), LL		
LL 19 §	Företräda byggnadsnämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten med rätt att anföra att frågan om förhandsbesked eller bygglov bör avgöras innan upplåtelse av ledningsrätt sker.	Enhetschef
LL 28 §	Godkännande av beslut eller åtgärd.	Enhetschef
Lagen (1998:814), LGS och förordningen (1998:929), FGS med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning		
LGS 6-7 §§	Beslut om tillstånd att varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål utomhus. (Förutsätter delegation av beslutanderätten från länsstyrelsen i enlighet med 6 § första stycket FGS). Besluta att avge yttrande till länsstyrelsen.	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare Bygglovsstrateg
FGS 4 § första stycket	Avge yttrande till länsstyrelsen	Byggnadsinspektör
LGS 9 § 6 § första stycket	FGS Beslut om medgivande att ha affisch eller annan tillfällig anordning utomhus för reklam, propaganda eller liknande ändamål uppsatta mer än fyra veckor (förutsätter	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovshandläggare Bygglovsstrateg

	delegation av beslutanderätten från länsstyrelsen i enlighet med 6 § första stycket FGS).	
LGS 12 §	Beslut om förelägganden och förbud i ärenden om tillsyn enligt LGS som ankommer på nämnden, sådant beslut får förenas med vite	Enhetschef
LGS 13 § 1 § andra stycket förordningen (1998:903) om avgifter för prövning enligt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning samt kommunens taxa	Besluta om avgifter med anledning av prövning av fråga om tillstånd eller medgivande i enskilda ärenden med tillämpning av kommunens taxeföreskrifter	Enhetschef
Lag (2014:320) om färdigställandeskydd, LFS		
LFS 3 §	Prövning av behov och beslut i frågan om färdigställandeskydd behövs eller inte för vissa åtgärder som anges i lagen.	Byggnadsinspektör/ Bygglovsingenjör/ Bygglovsstrateg

6 Miljö

Författning	Ärende	Delegat	Anmärkning
Miljöbalken m.m.			
Allmänna hänsynsregler m.m., 2 kap. MB			
2 kap. 2-9 §§, 26 kap. MB	Besluta i tillsynsärende gällande tillämpningen av de allmänna hänsynsreglerna.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
Miljöbedömningar 6 kap. MB			
6 kap. 6 § MB 6 kap. 10 § MB	Avge yttrande inom ramen för avgränsningssamråd samt undersökningssamråd vid strategisk miljöbedömning.	Enhetschef	
6 kap. 24 § MB	Avge yttrande till verksamhetsutövare och länsstyrelse vid undersökningssamråd inom ramen för undersökning om betydande miljöpåverkan.	Enhetschef	
6 kap. 30 § MB	Avge yttrande till verksamhetsutövaren vid avgränsningssamråd inom ramen för en specifik miljöbedömning.	Enhetschef	
Skydd av områden, 7 kap. MB			
7 kap. 4 §	Avge yttrande till Länsstyrelsen i samband med inrättande eller ändring av naturreservat.	Miljöinspektör	

7 kap. 11 §	Avge yttrande till Skogsstyrelsen i samband med inrättande eller ändring av biotopskyddsområde.	Miljöinspektör	
7 kap. 13-18 §	Avge yttrande till Lantmäteriet i samband med samråd gällande avstyckning eller fastighetsreglering inom strandskyddat område. Även avge yttrande till Lantmäteriet gällande naturvärden och naturvård.	Miljöinspektör	
7 kap. 18b-h §	Besluta i ärenden om strandskyddsdispens gällande mindre teknisk anläggning, t.ex. ledningar, transformatorstation, mindre markstation, etc.	Miljöinspektör	
7 kap. 15 och 18 b §§ MB	Besluta i ärenden om beviljad strandskyddsdispens	Miljöinspektör	
7 kap. 22 § första andra respektive tredje styckena MB	Besluta i ärenden om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifter som kommunen eller länsstyrelsen har meddelat.	Enhetschef	
7 kap. 22 § andra respektive tredje styckena MB	Besluta i ärenden om dispens från föreskrifter meddelande för ett vattenskyddsområde som kommunen eller länsstyrelsen har meddelat.	Miljöinspektör	
7 kap. 22 § andra stycket MB	Besluta i ärenden om dispens från förbud i vattenskyddsföreskrifter gällande kemiska bekämpningsmedel	Enhetschef	

Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, 9 kap. MB			
9 kap. 6a § MB	Att förelägga verksamhetsutövare att söka tillstånd	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
9 kap. 15 § MB	Beslut om erforderliga smittskyddsåtgärder.	Enhetschef	
9 kap. 6 §, 9 kap. 6 b §, 19 kap. 4 § MB, respektive 22 kap. 4 och 10 §§ MB	Yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol angående behov att komplettera en ansökan vid prövning av ansökan om miljöfarlig verksamhet.	Enhetschef	
1 kap. 25 § Industriutsläppsförordningen	Förelägganden om avhjälpande av brist i statusrapport som inlämnats enligt 1 kap. 24 § Industriutsläppsförordningen och inte uppfyller kraven enligt 1 kap. 23 § samma förordning.	Miljöinspektör	
13 § första stycket 1 FMH	Besluta i ärende om tillstånd att inrätta avloppsanordning med ansluten vattentoalett.	Miljöinspektör	
13 § första stycket 2 FMH	Besluta i ärende om tillstånd att ansluta vattentoalett till befintlig avloppsanordning.	Miljöinspektör	
13 § fjärde stycket FMH, lokala hälsoskyddsföreskrifter; Lokala vattenskyddsföreskrifter	Besluta i ärende om tillstånd att inrätta annan avloppsanordning än sådan till vilken vattentoalett är ansluten inom de delar av kommunen där tillstånd krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	Miljöinspektör	

22 kap. 25 § 3 st MB	Besluta om villkor av mindre betydelse om rätten överlåtits av mark- och miljödomstolen	Miljöinspektör	
13 § andra stycket FMH	Besluta i ärende om anmälan för att inrätta annan avloppsanordning än som kräver tillstånd.	Miljöinspektör	
14 § FMH	Besluta i ärende om anmälan om ändring av sådana avloppsanordningar som avses i 13 § FMH.	Miljöinspektör	
17 § första stycket andra meningen FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Besluta i ärende om tillstånd till värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten där tillstånd krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	Miljöinspektör	
17 § första stycket första meningen FMH	Besluta i ärende om anmälan för att inrätta en värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten.	Miljöinspektör	
28 a § FMH	Besluta att verksamheten endast får bedrivas om länsstyrelsen har gjort en bedömning i fråga om säkerhet	Enhetschef	
37 och 42 §§ FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Besluta i ärende om anmälan om gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning inom område med detaljplan eller, om kommunen så föreskrivit, annat tätbebyggt område.	Miljöinspektör	

38 § FMH	Besluta i ärende om anmälan om att driva eller arrangera viss verksamhet enligt 38 § FMH.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
38 a § FMH	Besluta i ärende om anmälan av kyltorn.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
9 kap. 11 § MB, 39 § FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Besluta i ärende om tillstånd att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser där tillstånd krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
40 § första stycket 3 FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan för att inrätta annan toalett än vattentoalett där tillstånd eller anmälan krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
9 kap. 12 § MB, 40 § första stycket 2 FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan för att sprida naturlig gödsel, slam eller annan orenlighet inom eller intill område med detaljplan där tillstånd eller anmälan krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
9 kap. 12 § MB, 40 § första stycket 5 FMH, lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan för att ordna ett upplag inom vissa områden för att skydda ytvattentäkter och enskilda grundvattentäkter där tillstånd eller anmälan krävs enligt kommunens lokala föreskrifter.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön	Besluta om dispens från vad som gäller enligt kommunens lokala	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	

	föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön, om det är uppenbart att risk för olägenheter från miljö- och hälsoskyddssynpunkt inte föreligger.		
9 kap. 6 c MB	Besluta att anmälningspliktig verksamhet inte får påbörjas vid sexveckorsfristens utgång utan först när nämndens beslut vunnit laga kraft.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
Förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar			
20 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Besluta förelägga verksamhetsutövaren att avhjälpa bristen om informationen enligt 18 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar är bristfällig	Miljöinspektör	
47 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Besluta i ärende om dispens från kravet på mätning av koldioxid	Miljöinspektör	
55 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Besluta i ärende med anledning av verksamhetsutövarens information enligt 55 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Miljöinspektör	

57 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar	Besluta förelägga verksamhetsutövaren att lämna in handling eller uppgift som dokumenterats med stöd av 56 § förordning (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar när sådan handling eller uppgift begärs med stöd av 57 §	Miljöinspektör	
Verksamheter som orsakar miljöskador, 10 kap. MB			
2 kap. 31 § p. 3-4 MTSF, 10 kap. 12 och 14 § §§ MB, 18-21 §§ FAM	Besluta i tillsynsärende angående avhjälpande av föroreningsskada.	Miljöinspektör	
2 kap. 31 § p. 3-4 p MTSF, 10 kap. 123 och 14 § MB, 18-21 §§ FAM	Besluta i tillsynsärende angående avhjälpande av allvarlig miljöskada.	Miljöinspektör	
28 § FMH	Besluta i anmälningsärende om avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada, när åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna.	Miljöinspektör	
Vattenverksamhet, 11 kap. MB			
11 kap. 9 a-b § och 13 §§ MB, 21 och 22 §§ förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter	Yttrande till länsstyrelsen i ärende om anmälan av vattenverksamhet eller till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i ärende om tillstånd för markavvattning.	Miljöinspektör	
Jordbruk och annan verksamhet, 12 kap. MB			

12 kap. 6 § MB	Besluta avge yttrande i ärende om anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § MB.	Miljöinspektör	
36 § SJVFS 2004:62	Besluta i ärende om undantag från föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket	Miljöinspektör	
Kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, 14 kap. MB			
14 kap. 9 § tredje stycket MB	Besluta avge yttrande i ärende om dispens från förbud att sprida bekämpningsmedel över skogsmark eller behandla enskilda trädstammar.	Miljöinspektör	
6 kap. 1 § NFS 2015:2	Besluta i ärende om tillstånd för yrkesmässig spridning av växtskyddsmedel inom ett vattenskyddsområde.	Enhetschef	
2 kap 39 § Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel	Besluta om dispens från förbuden i 37 §, på platser där växtskyddsmedel inte får användas.	Enhetschef	
2 kap. 40 § Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel	Besluta i ärende om tillstånd för yrkesmässig användning av växtskyddsmedel när tillstånd krävs.	Enhetschef	
2 kap. 41 § Förordning (2014:425) om bekämpningsmedel	Besluta i ärende om anmälan av yrkesmässig användning av växtskyddsmedel	Enhetschef	

4 kap. 4 § NFS 2015:3	Besluta i ärende om undantag från information- och underrättelsesplikten för den som avser att sprida biocider på områden där allmänheten får färdas fritt.	Miljöinspektör	
9 kap 1 § NFS 2015:2	Besluta med anledning av underrättelse om förorening av växtskyddsmedel.	Miljöinspektör	
NFS 2021:10	Besluta i tillsynsärende om skydd mot vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor.	Miljöinspektör	
Förordningen (2016:1128) om fluorerade växt-husgaser (2 kap 31 § p. 5 MTF)	Besluta i anmälnings- och tillsynsärende om anläggningar som innehåller fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen.	Miljöinspektör Administratör med tillsynsansvar	
18 § förordningen (2007:19) om PCB m.	Besluta i ärende om anmälan om åtgärd för att avlägsna PCB-produkter i byggnader och anläggningar.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
Avfall och producentansvar, 15 kap. MB			
15 kap. 25 § MB	Besluta om dispens från kravet på att lämna kommunalt avfall, eller avfall som omfattas av kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 §, till kommunen vid eget bortskaffande på fastigheten av latrin eller	Miljöinspektör	

	annat avfall från avloppsanordning		
15 kap. 25 § 1	Besluta i ärende om dispens från förbudet att hantera avfall när kommunen ska ansvara för en viss hantering av avfall	Miljöinspektör	
9 kap. 2 § AF	Besluta i ärenden om uppehåll i hämtning, gemensam behållare, utsträckt hämtningsintervall samt befrielse från skyldighet att lämna avfall till kommunen enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering	Miljöinspektör	
3 kap. 15 – 15 b §§ och 19 b § AF	Besluta om dispens från krav i 3 kap. avfallsförordningen.	Miljöinspektör	
5 kap. 15 § AF	Besluta i anledning av anmälan om att kompostera eller på annat sätt behandla avfall som inte är trädgårdsavfall och som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 MB, från fastighetsinnehavare för flerbostadshus, samfälligheter, skolor eller förskolor	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
Lokala renhållningsföreskrifter	Besluta om undantag vad avser latrin.	Miljöinspektör	
Lokala renhållningsföreskrifter	Besluta om undantag vad avser slam.	Miljöinspektör	
Lokala renhållningsföreskrifter	Besluta om utökad slamsugningsintervall.	Miljöinspektör	
Lokala renhållningsföreskrifter	Besluta om gemensam sopbehållare.	Miljöinspektör	
Lokala renhållningsföreskrifter	Besluta om uppehåll i hämtning av hushållsavfall, latrin och slam	Miljöinspektör	

	för permanentboende och deltidboende.		
Lokala renhållningsföreskrifter	Besluta om undantag vad avser egen behandling av hushållsavfall.	Miljöinspektör	
Lokala renhållningsföreskrifter	Besluta om undantag från renhållningsordningens föreskrifter om synnerliga skäl föreligger.	Miljöinspektör	
Tillståndets giltighet, omprövning m.m., 24 kap. MB			
24 kap. 3 § första stycket 5-6 MB	Besluta om att återkalla tillstånd, när verksamheten slutligt har upphört eller nytt tillstånd ersätter tidigare tillstånd	Miljöinspektör	
Tillsyn, 26 kap. MB			
26 kap. 9 § MB	Besluta om förelägganden eller förbud utan vite i ärenden som nämnden ansvarar för.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
26 kap 11 § MB	Förelägga den som håller stängsel i ett område av betydelse för friluftslivet eller i närheten av ett sådant område att ordna grindar eller andra genomgångar som behövs för att allmänheten skall kunna komma till mark inom ett sådant område som omfattas av allemansrätten.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
26 kap. 14 § MB Lag (1985:206) om viten	Besluta att förena föreläggande eller förbud med vite om högst 50 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende.	Enhetschef	

26 kap. 14 § MB Lag (1985:206) om viten	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 30 000 kr per överträdelse eller om 10 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlöds.	Enhetschef	
26 kap. 13 § MB	Besluta att ålägga tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att lämna uppgift om ny ägares eller nyttjanderättshavares namn och adress.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
26 kap. 15 § MB	Besluta att sända föreläggande eller förbud, som meddelats mot någon i egenskap av ägare m.m. till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret.	Miljöinspektör	
26 kap. 17 § MB första stycket MB	Besluta ansöka om verkställighet vid Kronofogdemyndigheten inom kontroll som miljönämnden utför enligt 26 kap. 30 § MB	Enhetschef	
26 kap. 17 § andra stycket MB	Besluta att ansöka hos Kronofogdemyndigheten om särskild handräckning inom kontroll som miljönämnden utför enligt 26 kap. 30 § MB	Enhetschef	
26 kap. 18 § MB	Besluta om att vidta rättelse på den felandes bekostnad inom kontroll som miljönämnden utför enligt 26 kap. 30 § MB när kostnaden inte överstiger 50 000 kr.	Enhetschef	
26 kap. 19 § tredje stycket MB	Besluta att begära att den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna förslag till	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	

	kontrollprogram eller förbättrande åtgärder.		
26 kap. 21 § MB	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
26 kap. 22 § MB	Besluta att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänt ändamål, att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
26 kap. 22 § första stycket MB	Besluta att föreskriva att undersökning av verksamhet och dess verksamhet i stället ska utföras av någon annan och utse någon att göra sådan undersökning, om kostnaden för undersökningen inte överstiger 50 000 kronor.	Enhetschef	
26 kap. 22 § tredje stycket MB	Besluta om att förena beslut om undersökning med förbud att överlåta berörd fastighet eller egendom till dess undersökningen är slutförd.	Miljöinspektör	
26 kap. 26 § MB	Bestämma att beslut i tillsynsärenden ska gälla omedelbart även om det överklagas.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
Avgifter, 27 kap. MB			
27 kap. 1 § MB, Kommunens taxa	Besluta om avgift för prövning, tillsyn, kontroll och annan offentlig	Miljöinspektör/ Administratör/	

	verksamhet enligt kommunens taxa om avgifter inom miljöbalkens tillämpningsområde	Hälsoskyddsinspektör	
Kommunens taxa	Besluta om nedsättning av avgift eller efterskänkande av avgift i enskilda fall enligt vad som föreskrivs i kommunens taxa.	Enhetschef	
Kommunens taxa Lokala renhållningsföreskrifter	Besluta om nedsättning av avgift eller efterskänkande av avgift i ärenden om uppehåll i hämtning av hushållsavfall, latrin och slam för permanentboende och deltidsboende, gemensam behållare, utsträckt hämtningsintervall samt befrielse från skyldighet att lämna avfall till kommunen enligt kommunens föreskrifter om avfallshantering.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
Kommunens taxa	Besluta om nedsättning av årlig tillsynstid enligt taxebilaga 2 i enskilda fall enligt vad som föreskrivs i kommunens taxa.	Enhetschef	
1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § FAPT	Besluta att beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
Tillträde m.m., 28 kap. MB			
28 kap. 1 och 7 § MB	Besluta att meddela förbud vid vite av högst 50 000 kr att rubba eller skada mätapparat eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar.	Enhetschef	

28 kap. 1 och 8 §§ MB	Besluta att begära polishjälp för att få tillträde till fastigheter, byggnader, andra anläggningar samt transportmedel för att myndighetens uppgifter ska kunna utföras.	Enhetschef	
28 kap. 1 och 8 §§ MB	Besluta att begära polishjälp i brådskande ärenden för att få tillträde till fastigheter, byggnader, andra anläggningar samt transportmedel för att myndighetens uppgifter ska kunna utföras.	Miljöinspektör/ Hälsoskyddsinspektör	
Miljösanktionsavgifter, 30 kap. MB			
30 kap. 3 § MB	Besluta om miljösanktionsavgift upp till 50 000 kr.	Enhetschef	
Lagen (1998:814), LGS och förordningen (1998:929), FGS med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning			
LGS 5 §	Beslut om tillstånd att sätta upp skyltar varigenom allmänheten avvisas från ett visst område som är av betydelse för friluftslivet.	Miljöinspektör	

7 Livsmedel, ekologisk produktion, material i kontakt med livsmedel (FCM) samt foder och animaliska biprodukter.

Författning	Ärende	Delegat	Anmärkning
Livsmedelslagen			
Artikel 10, punkt 2 i förordning (EU) 2017/625, 15 § livsmedelsförordningen (2006:813).	Beslut om avregistrering av livsmedelsanläggning.	Livsmedelsinspektör	
20 § LL	Beslut om att i den utsträckning det behövs för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet begära upplysningar och handlingar	Livsmedelsinspektör	
22 § LL	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av livsmedelslagen, lagen om animaliska biprodukter, lagen (2013:363) om kontroll av ekologisk produktion och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagarna, de EU och EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd EU och EG-bestämmelserna.	Livsmedelsinspektör	
23 § LL Viteslagen (1985:206)	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 50 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende.	Enhetschef	

23 § LL 4 § Viteslagen (1985:206)	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 30 000 kr per överträdelse eller om 10 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtlyds.	Enhetschef	
23 § LF	Beslut avseende registrering av livsmedelsanläggning eller verksamhet.	Livsmedels- inspektör	
24 § första och andra styckena LL, 34 § LF	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 50 000 kr.	Enhetschef	
24 § tredje stycket LL, 34 § LF	Besluta att, om det inte finns särskilda skäl för något annat, på ägarens bekostnad låta förstöra vara eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6 LL.	Enhetschef	
27 § LL	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten för utövande av livsmedelskontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger.	Livsmedels- inspektör	
33 § LL	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas.	Livsmedels- inspektör	
Åtgärderna från de behöriga myndigheternas sida och sanktioner			
(EU) 2017/625 Art 138 2 c	Besluta om att varor ska behandlas, att märkning ändras, eller att korrigerande information ska förmedlas till konsumenterna.	Livsmedels- inspektör	
(EU) 2017/625 Art 138 2 d	Besluta om att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt	Enhetschef	

	förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten		
(EU) 2017/625 Art 138 2 e	Besluta att aktören ska öka egenkontrollernas frekvens	Livsmedelsinspektör	
(EU) 2017/625 Art 138 2 g	Besluta att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för	Enhetschef	
(EU) 2017/625 Art 138 2 h	Besluta att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod	Enhetschef	
(EU) 2017/625 Art 138 2 i	Besluta att beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktören driver eller använder, läggs ner under en lämplig tidsperiod	Enhetschef	
F 2017/625 Art 138 2 j	Besluta att registreringen eller godkännandet för den berörda anläggningen, anordningen, installationen eller transportmedlet återkallas tillfälligt eller slutgiltigt, eller att en transportörs tillstånd eller förarens kompetensbevis återkallas tillfälligt eller slutgiltigt	Enhetschef	
Livsmedelsförordningen			
8 § LF	Besluta om skyldighet för den som är sysselsatt med livsmedelsverksamhet att genomgå läkarundersökning om det behövs av livsmedelshygieniska skäl.	Livsmedelsinspektör	

Förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (LAF)			
3-6 §§ LAF, Kommun taxa	Besluta om riskklassning av livsmedelsföretag samt om årlig kontrollavgift.	Livsmedels- inspektör	
	Besluta om kontrollfrekvens för livsmedelsföretag	Livsmedels- inspektör	
4 § LAF	Besluta om avgift för kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen	Livsmedels- inspektör	
8 och 9 § LAF	Besluta om avgift för kontroll efter klagomål och för uppföljande kontroll.	Livsmedels- inspektör	
11 §§ LAF,	Besluta om avgift för registrering.	Livsmedels- inspektör	
18 § LAF	Besluta om att minska beloppet för avgiften under de förutsättningar som anges i artikel 79.3 i (EU) 2017/625.	Enhetschef	
18 § LAF, Kommunens taxa	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	Enhetschef	
Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:12) om dricksvatten			
15 § och 21 §§ LIVSFS	Besluta att fastställa faroanalys enligt 11 c § samt undersökningsprogram enligt 17 §	Livsmedels- inspektör	
30 § LIVSFS	Besluta om åtgärd med anledning av underrättelse enligt 30 § LIVSFS 2022:12	Livsmedels- inspektör	
33 § LIVSFS	Besluta att medge undantag för verksamhetsutövare från krav på faroanalys för dricksvattenanläggning	Livsmedels- inspektör	

34 § LIVSFS	Besluta att en livsmedelsföretagare ska undantas från föreskrifterna i LIVSFS 2022:12 i fråga om dricksvatten som används specifikt för dennes livsmedelsverksamhet.	Livsmedelsinspektör	
Livsmedelsverket föreskrifter om livsmedelsanläggningar och material i kontakt med livsmedel (LIVSFS 2022:8, 2023:2 och 2023:5 (uppdaterad till LIVSFS 2023:9))			
2-3 § § LIVSFS	Beslut i anledning av registrering av livsmedelsanläggning	Livsmedelsinspektör	
2 kap. 1 § LIVSFS 2023:5	Beslut i anledning av registrering av anläggning som omfattas av krav på registrering enligt regelverket om material i kontakt med livsmedel	Livsmedelsinspektör	
4, 6 §§ LIVSFS 2023:2	Beslut om fastställande av planerad kontrollfrekvens	Livsmedelsinspektör	
Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter			
23 § LFAB 12 § FFAB	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite som behövs för efterlevnaden av lagen, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt de beslut som meddelats med stöd av EG-bestämmelserna.	Livsmedelsinspektör, gällande ärende i samband med livsmedelshantering. Miljöinspektör, övriga ärenden.	
24 § LFAB	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till 50 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende.	Enhetschef	
24 § LFAB	Besluta att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om	Enhetschef	

	högst 30 000 kr per överträdelse eller med 10 000 kr per månad som föreläggandet eller förbudet inte åtgälds.		
25 § LFAB	Besluta att ta hand om en vara samt – om förutsättningar för det föreligger – att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 50 000 kr.	Enhetschef	
27 § LFAB	Besluta om att begära hjälp av polismyndigheten för utövande av kontrollen eller verkställighet av beslut, om förutsättningar för sådan begäran föreligger.	Livsmedelsinspektör	
33 § LFAB	Besluta att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas.	Livsmedelsinspektör, gällande livsmedelshantering. Miljöinspektör, övriga ärenden.	
Förordning (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter			
3-6 §§ FAOKF Enligt taxa	Besluta om risk- och erfarenhetsklassificering av foderföretagare och företagare som befattar sig med animaliska biprodukter samt beslut om årlig kontrollavgift.	Livsmedelsinspektör, ärende gällande livsmedelshantering. Miljöinspektör, övriga ärenden.	
3-6 §§ FAOKF Enligt taxa	Besluta om årlig kontrollavgift	Livsmedelsinspektör, ärende gällande livsmedelshantering. Miljöinspektör, övriga ärenden.	

11 § FAOKF, Enligt taxa	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften.	Enhetschef.	
12 § 1 st FAOKF,	Besluta om avgift för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen	Livsmedelsinspektör, gällande ärende i samband med livsmedels- hantering. Miljöinspektör, övriga ärenden.	
14 § FAOKF	Besluta om avgift för den som anmäler en anläggning för verksamhet med foder eller animaliska biprodukter, eller driftansvarig, för registrering	Livsmedelsinspektör, gällande ärende i samband med livsmedels- hantering. Miljöinspektör, övriga ärenden.	

8 Tobak

Författning	Ärende	Delegat	Anmärkning
Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (LTLP)			
4 kap. 1 § förordning (2019:223) om tobak och liknande produkter	Beslut att förlänga handläggningstiden med högst fyra månader, när det är nödvändigt på grund av utredningen	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
5 kap. 1-3 §§	Besluta om ändring eller upphörande av stadigvarande tillstånd för tobaksförsäljning	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
5 kap. 1-3 §§	Besluta om tillfälligt tillstånd för tobaksförsäljning	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör	

		med tillsynsansvar	
5 kap. 3 § LTLP 20 § FL	Beslut att avslå eller avvisa ansökan om försäljningstillstånd, om ansökan är ofullständig	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
5 kap. 9 §	Besluta om att ge tillstånd till konkursbo för fortsatt försäljningstillstånd 5 kap. 9 §	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
6 kap. 2 § och 7 kap. 9 och 12 §§ LTLP	Beslut om föreläggande avseende skyltning av rökfria miljöer	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
7 kap. 3 §	Besluta i tillsynsärenden gällande rökfria miljöer	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
7 kap. 9 § 7 kap. 12 §§	Beslut om förelägganden och förbud utom avseende förbud mot fortsatt verksamhet.	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
7 kap. 9 § andra stycket (tobak) 7 kap. 15 §	Beslut att förena föreläggande eller förbud med vite upp till 50 000 kr.	Enhetschef	
7 kap. 17 §	Beslut om begäran av upplysningar, handlingar, varuprover och liknande som behövs för myndighetens tillsyn.	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	

5 kap. 1-3 §§ Kommunens taxa	Besluta om avgift i ärenden om ändring eller upphörande av stadigvarande tillstånd för tobaksförsäljning samt i ärenden om tillfälligt tillstånd	Livsmedels- inspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
8 kap. 2 § och Enligt taxa	Beslut om avgift för tillsyn av den som bedriver tillståndspliktig eller anmälningspliktig försäljning.	Livsmedels- inspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
Lag (2022:000) om tobaksfria nikotinprodukter (gäller från och med ikraftträdande).			
17 §	Besluta om avgift för handläggning av ärenden om anmälan om försäljning av tobaksfria nikotinprodukter.	Livsmedels- inspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
40 §	Besluta om avgift för tillsyn av den som bedriver anmälningspliktig försäljning enligt 17 §.	Livsmedels- inspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
28 §	Beslut om förelägganden och förbud för att Lag (2022:000) om tobaksfria nikotinprodukter samt anslutande föreskrifter ska följas.	Livsmedels- inspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	

9 Tillsyn över handel med vissa receptbelagda läkemedel

Författning	Ärende	Delegat	Anmärkning
Lag om handel med vissa receptfria läkemedel			
§§ 20,21	Kontroll beträffande lagens efterlevnad.	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
21§, 1 st.	Begära få de upplysningar och handlingar som behövs för kontrollen.	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
21 §, 3 st.	Rapportera brister till Läkemedelsverket.	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
23 § Enligt taxa	Besluta att ta ut avgift för kontroll av den som bedriver handel med vissa receptfria läkemedel inom detaljhandeln.	Livsmedelsinspektör/ Miljöinspektör/ Administratör med tillsynsansvar	

10 Serveringstillstånd och folköl

Författning	Ärende	Delegat	Anmärkning
Alkohollagen			
8 kap. 1, 2, 4, 6 och 7 §§	Besluta om att avskryva ärende då sökanden återtagit ansökan eller då sökanden upphört som rättssubjekt	Alkoholhandläggare/ Livsmedelsinspektör	
8 kap. 2 §	Beslut om tillfälligt tillstånd.	Alkoholhandläggare/	

		Livsmedels- inspektör	
8 kap. 2 §	Vid bifall besluta om stadigvarande serveringstillstånd till slutet sällskap	Alkohol- handläggare/ Livsmedels- inspektör	
8 kap. 2 §	Besluta om tillfälligt utökad serveringstid enligt gällande riktlinjer för alkoholserving	Alkohol- handläggare/ Livsmedels- inspektör	
8 kap. 2 §	Besluta om utökad serveringsyta enligt gällande riktlinjer för alkoholserving	Alkohol- handläggare/ Livsmedels- inspektör	
8 kap. 2 och 6 §§	Besluta om tillstånd för provsmakning	Alkohol- handläggare/ Livsmedels- inspektör	
8 kap. 2 och 7 §§	Besluta om särskilt tillstånd för provsmakning av egenproducerade alkoholdrycker	Alkohol- handläggare/ Livsmedels- inspektör	
8 kap. 2, 3, 4, 6, 7, 8 och 11 §§ 5 kap. 5 §	Besluta om anmälningsärenden i de fall beslut krävs	Alkohol- handläggare/ Livsmedels- inspektör/ Administratör med tillsynsansvar	
8 kap. 10 § Enligt taxa	Besluta att ta ut avgift för prövning och tillsyn enligt alkohollagen.	Alkohol- handläggare/ Administratör med tillsynsansvar	
8 kap. 13 § 9 kap. 13, 14 och 15 §§	Begäran om tillgång till driftställe, tillhandahållande av handlingar som rör verksamheten, utelämnande av varuprover och tillgång till verksamhetsredovisning.	Alkohol- handläggare/ Livsmedels- inspektör/ Administratör med tillsynsansvar/ Miljöinspektör	

9 kap. 8 §	Lämna ut uppgifter på begäran till annan tillsynsmyndighet, skatteverket eller tullverket.	Alkohol-handläggare/ Livsmedelsinspektör/ Administratör med tillsynsansvar/ Miljöinspektör	
9 kap. 12 § 2 st.	Beslut med anledning av ansökan från konkursbo att fortsätta rörelsen.	Alkohol-handläggare/ Livsmedelsinspektör	
9 kap. 13, 14 och 15 §§	Begäran om biträde av polismyndigheten för utförande av tillsyn.	Alkohol-handläggare/ Livsmedelsinspektör/ Administratör med tillsynsansvar/ Miljöinspektör	
9 kap. 17 §	Meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran.	Alkohol-handläggare/ Livsmedelsinspektör	
9 kap. 18 § punkt 1	Beslut att återkalla serveringstillstånd som inte längre nyttjas.	Alkohol-handläggare/ Livsmedelsinspektör	
Alkoholförordningen			
5 § alkoholförordningen (2010:1636)	Besluta om att förlänga handläggningstiden för ärende om serveringstillstånd med högst ytterligare fyra månader utöver de ursprungliga fyra månaderna	Enhetschef	

11 Övriga ärendetyper

Författning	Ärende	Delegat	Anmärkning
Plan- och bygglagen	Avge yttrande angående detaljplan och	Miljöinspektör	

	områdesbestämmelser där enkelt planförfarande tillämpas.		
Förordning om bidrag till åtgärder mot radon i egna hem § 7	Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende rörande bidrag för åtgärder; s.k. radonbidrag.	Miljöinspektör	
Socialtjänstförordningen (SFS 2001:937)	Avge yttrande till länsstyrelse i ärende om tillstånd för att inrätta hem för vård och boende som drivs av en enskild eller sammanslutning.	Miljöinspektör	
Ordningsslagen (SFS 1993:1617)	Avge yttrande till polismyndighet i ärende om allmänna sammankomster, offentliga tillställningar, bullrande verksamheter och liknande verksamheter.	Miljöinspektör	
Lag om hotell- och Pensionatsrörelse (SFS 1966:742)	Avge yttrande till polismyndighet i ärende om tillstånd till hotell- och pensionatsrörelse.	Miljöinspektör	
Strålskyddslagen (SFS 1988:220)			
31 § SSL 16 §§ SSF	Besluta att begära upplysningar eller handlingar som behövs för sådan tillsyn enligt strålskyddslagen som nämnden ansvarar för.	Miljöinspektör	
32 § SSL 16 § SSF 8 och 13 §§ SSMFS 2008:36	Besluta i ärende om solarier inom nämndens ansvarsområde - med anledning av anmälan av verksamhet i vilken solarium upplåts till allmänheten i övrigt	Miljöinspektör	
34 § SSL	Besluta att förena föreläggande och förbud enligt strålskyddslagen med vite om högst 50 000 kronor.	Enhetschef	
16 a § SSF, Kommun taxa	Besluta att ta ut avgift för tillsynsändamål enligt strålskyddslagstiftningen.	Miljöinspektör	

Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg (LÅFF)			
6 kap. 9 § LÅFF	Besluta om godkännande av en plan för mottagning och hantering av avfall från fartyg och frågor i anledning av sådant godkännande.	Miljöinspektör	
6 kap. 8 § 2 st lagen LÅFF Kommunens taxa.	Besluta om avgift för tillsyn och prövning av godkännande av plan för mottagning och hantering av avfall från fartyg.	Miljöinspektör	
Kommunens taxa	Besluta om nedsättning av avgift eller efterskänkande av avgift i enskilda fall enligt vad som föreskrivs i kommunens taxa.	Miljöinspektör	
6 kap. 5 b § 1 st. LÅFF	Besluta i de tillsynsärenden som aktualiseras enligt lagen.	Miljöinspektör	
6 kap. 5 b § 1 st. LÅFF	Besluta om de förelägganden som behövs för tillsynen	Miljöinspektör	
6 kap. 5 b § 2 st. LÅFF	Besluta förena förelägganden enligt ovanstående punkter med vite.	Miljöinspektör	
Skogsvårdslagen 14 § (SFS 1979:429)	Yttrande till skogsstyrelsen angående slutavverkning, skyddsdikning och/ eller naturhänsyn.	Miljöinspektör	
Bilskrotningsförordningen (SFS 2007:186) 6 §	Yttrande i ärenden om auktorisation av bilskrotare.	Miljöinspektör	
Begravningsförordning 11 § (SFS 1990:1147)	Yttrande angående gravplats/griftefrid.	Miljöinspektör	
Förordning om flyttning av fordon i vissa fall	Framställning till kommunen rörande beslut om flyttning av fordon i vissa fall.	Miljöinspektör	

(SFS 1982:198) 2 § 7 p			
Spellag (2018:1138) 5 kap. 7 § första stycket 9 kap. 2 § andra stycket 11 kap. 5 § (SFS 1982:636) 3 §	Yttrande till Spelinspektionen.	Alkohol- handläggare	

12 Förkortningar

Allmänt

KL	Kommunallagen (2017:725)
FL	Förvaltningslagen (2017:900)
VL	Lag om viten (1985:206)
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
DL	Delgivningslagen (2010:1932)
DF	Delgivningsförordningen (2011:154)
TFF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)

Bygg

PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
PBF	Plan- och byggförordningen (2011:338)
BFS	Boverkets Författningssamling
LED	Lag (2006:985) om energideklarationer för byggnader
FBL	Fastighetsbildningslag (1970:988)
AL	Anläggningslag (1973:1149)
LL	Ledningsrättslag (1973:1144)
LGS	Lag (1998:814) om särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning Förordning (1998:929) om särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
LBEV	Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

Förordning (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor

Lag om färdigställandeskydd (2014:227)

Miljö

AF	Avfallsförordningen (2020:614)
AL	Alkohollagen (2010:1622)
EG 853/2004	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung
EU 2017/625	EU-förordning 2017/625 Om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll)
FAM	Förordningen (2007:667) om allvarliga miljöskador
FAOKF	Förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter
FAOKL	Förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter
FAPT	Förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken
FFAB	Förordning (2006:814) om foder och animaliska biprodukter
FMH	Förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
FMKB	Förordningen (2017:966) om miljökonsekvensbeskrivningar
FMSA	Förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter
FOS	Förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.
FVV	Förordningen (1998:1388) om vattenverksamhet m.m.
IUF	Industriutsläppsförordningen (2013:250)

LFAB	Lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter
LIVSFS	2009:5 Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om livsmedelshygien, i lydelse enligt LIVSFS 2009:5
LMF	Livsmedelsförordningen (2006:813)
LL	Livsmedelslagen (2006:804)
LTL	Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
LTN	Lag (2022:000) om tobaksfria nikotinprodukter
LÅFF	Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg
MB	Miljöbalken (1998:808)
MTF	Miljötillsynsförordningen (2011:13)
NFS 2003:24	Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2003:24 om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor
SNFS 1997:2	Naturvårdsverkets föreskrifter SNFS 1997:2 om spridning av kemiska bekämpningsmedel
SSF	Strålskyddsförordningen (1988:293)
SSL	Strålskyddslagen (1988:220)
SSMFS 2008:36	Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier, SSMFS 2008:36
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)